

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України за підсумками I кварталу 2019 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку **[20,56; 20,69]** та складає **20,66**. При переведенні в Національну рейтингову шкалу:

значення 20,56 відповідає рівню рейтингу uaA+;

значення 20,69 – рівню рейтингу uaA+;

значення 20,66 – рівню рейтингу uaA+.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaA+** інвестиційної категорії.

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (32,91% від загальної кількості) кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам національними та міжнародними агентствами, відповідає значенню **23** балів. Отже, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **23** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaAA**.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ починаючи з II кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² http://www.rurik.com.ua/documents/research/ICR/ICR_method.pdf

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Фактори впливу

Підвищення рівня ІДКР БСУ в період з 01.07.2017 р. – 01.04.2019 р. відбулось у результаті завершення процесу очищення банківської системи від неплатоспроможних установ, а також загального відновлення економічної активності.

У IV кварталі 2018 року міжнародне Агентство Moody's підвищило рейтинги Ощадбанку та Банку «Південний». При цьому вказане агентство продовжує підтримувати рейтинги чотирьох із п'яти українських банків на спекулятивному рівні.

Невисока кредитоспроможність України як учасника міжнародного ринку капіталу негативно відображається на суверенних рейтингах та, відповідно, кредитних рейтингах банків-резидентів. Крім того, враховуючи численні реструктуризації суверенних та корпоративних зовнішніх боргів, для українських банків зовнішнє фінансування (крім фондування з боку материнських структур) наразі є недоступним. У зв'язку з цим, вітчизняні банківські установи відмовляються від міжнародних рейтингів на користь співпраці з національними агентствами.

Протягом 2014 р. – I кв. 2019 рр. кількість кредитних рейтингів українських банків за національною шкалою, визначених міжнародними рейтинговими агентствами, зменшилась з 24 до 12. У цілому, за вказаний період кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 66 установ. Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації до більше ніж 80 українських банків (з початку 2014 р.).

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною. НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 0,5%.

Протягом останніх років спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що сприяє підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець I кварталу 2019 року банківська система України налічувала 77 платоспроможних установ, з яких 66 мали довгостроковий кредитний рейтинг позичальника (99,5% активів банківської системи).

Серед усіх кредитних рейтингів платоспроможних банків України 5 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 74 кредитні рейтинги (94% від загальної кількості) – на рівнях інвестиційної категорії.

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaAA та uaAAA (26 та 14 кредитних рейтингів відповідно).

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії.

Установи, які не мають кредитного рейтингу, відмовляються від послуг рейтингування з декількох причин. Це може бути низький рівень фінансової прозорості банку, розуміння низького рівня власної надійності чи специфіка діяльності на ринку.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: РА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), РА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), РА «Кредит-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moodys.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний аналітик:

Провідний фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 383-04-76.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України³

Назва Банку	Активи	поточний рейтинг	Вага	Бали	З урахуванням ваги
АТ КБ "ПРИВАТБАНК"	525 698 074	uaAA-	27,98%	22	6,16
АТ "ОЩАДБАНК"	279 640 085	uaBB+	14,88%	15	2,23
АТ "Укресімбанк"	232 798 022	uaAA	12,39%	23	2,85
АБ "УКРГАЗБАНК"	99 606 035	uaAA	5,30%	23	1,22
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	79 438 888	uaBBB-	4,23%	16	0,68
АТ "СБЕРБАНК"	65 068 066	uaB	3,46%	11	0,38
АТ "АЛЬФА-БАНК"	69 614 276	uaAA	3,71%	23	0,85
АТ "ПУМБ"	56 226 137	uaAA+	2,99%	24	0,72
АТ "УкрСиббанк"	52 998 455	uaAAA	2,82%	26	0,73
ПАТ "Промінвестбанк"	47 198 886	uaB	2,51%	11	0,28
АТ "УКРСОЦБАНК"	37 832 442	uaAAA	2,01%	26	0,52
АТ "ОТП БАНК"	39 777 901	uaAA	2,12%	23	0,49
АТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК"	37 439 903	uaAAA	1,99%	26	0,52
Акціонерний банк "Південний"	25 810 987	uaBB	1,37%	14	0,19
АТ "СІТБАНК"	22 890 001	uaAAA	1,22%	26	0,32
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	21 662 627	uaAAA	1,15%	26	0,30
АТ "КРЕДОБАНК"	17 560 930	uaAAA	0,93%	26	0,24
АТ "ТАСКОМБАНК"	18 818 983	uaAAA	1,00%	26	0,26
АТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	12 482 451	uaA-	0,66%	19	0,13
АТ "ІНГ Банк Україна"	11 346 850	uaAAA	0,60%	26	0,16
АТ "МЕГАБАНК", Харків	10 053 552	uaAA	0,54%	23	0,12
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	8 778 020	uaAA	0,47%	23	0,11
АТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	12 470 733	uaAA+	0,66%	24	0,16
АТ "МІБ"	9 513 705	uaBBB+	0,51%	18	0,09
АТ "А - БАНК"	6 240 793	uaA+	0,33%	21	0,07
АТ "Ідея Банк"	6 369 765	uaAA-	0,34%	22	0,07
ПАТ "МТБ БАНК"	5 246 641	uaA+	0,28%	21	0,06
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	4 886 930	uaAA-	0,26%	22	0,06
АТ "ПРАВЕКС БАНК"	4 850 937	uaAA+	0,26%	24	0,06
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	4 505 887	uaAA	0,24%	23	0,06
АТ "Дойче Банк ДБУ"	2 593 053	uaAAA	0,14%	26	0,04
АТ "КБ "ГЛОБУС"	2 812 815	uaAA	0,15%	23	0,03
АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	2 741 219	uaAA-	0,15%	22	0,03
АБ "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	3 119 608	uaA-	0,17%	19	0,03
АТ "БАНК ФОРВАРД"	2 598 494	uaBBB+	0,14%	18	0,02
АТ АКБ "АРКАДА"	2 320 571	uaBBB-	0,12%	16	0,02
АТ "Полтава-банк"	2 365 691	uaAA	0,13%	23	0,03
АТ "БАНК АЛЬЯНС"	2 862 325	uaAA	0,15%	23	0,04
АТ "Місто Банк"	2 091 595	uaBB	0,11%	14	0,02
АТ АКБ "Львів"	2 510 745	uaA-	0,13%	19	0,03
АТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	1 639 469	uaAA+	0,09%	24	0,02
АТ "БАНК АВАНГАРД"	1 050 096	uaAAA	0,06%	26	0,01
ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	1 935 483	uaAA	0,10%	23	0,02
АТ "АБ "РАДАБАНК"	1 665 207	uaAA	0,09%	23	0,02
АТ "КРИСТАЛБАНК"	1 547 178	uaA	0,08%	20	0,02
АТ "МОТОР-БАНК"	1 311 180	uaAA	0,07%	23	0,02
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	1 511 757	uaBBB+	0,08%	18	0,01
АТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	1 064 495	uaA-	0,06%	19	0,01
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	1 010 700	uaBBB	0,05%	17	0,01
АТ "БАНК 3/4"	872 061	uaA-	0,05%	19	0,01
АТ "РВС БАНК"	866 460	uaAA	0,05%	23	0,01
АТ "БАНК СІЧ"	933 506	uaAA	0,05%	23	0,01
АТ "АСВІО БАНК"	940 083	uaAA	0,05%	23	0,01
АТ "АКБ "КОНКОРД"	1 065 366	uaAA	0,06%	23	0,01
ПАТ "БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	1 034 786	uaA+	0,06%	21	0,01
АТ "КІБ"	1 158 694	uaAA	0,06%	23	0,01
АТ "АЙБОКС БАНК"	798 148	uaAA	0,04%	23	0,01
АТ "АП БАНК"	1 012 794	uaAA	0,05%	23	0,01
Полікомбанк	693 140	uaA-	0,04%	19	0,01
АТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	707 837	uaA-	0,04%	19	0,01
АТ "БТА Банк"	581 330	uaA	0,03%	20	0,01
АТ "СПБ"	632 947	uaAA	0,03%	23	0,01
АТ "ОКСІ БАНК"	512 937	uaBBB	0,03%	17	0,00
АТ "СКАЙ БАНК"	577 336	uaA-	0,03%	19	0,01
АТ "АЛЬТБАНК"	696 102	uaAA-	0,04%	22	0,01
АТ "АЛЬПАРИ БАНК"	264 360	uaBBB+	0,01%	18	0,00
СУМА	1 878 926 530		100,00%		20,66

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»